

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Abdijstraat (Oudenaarde, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2019C115
Maart 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens.....	6
1.2	Synthese.....	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.3.1	Volledigheid van het gevoerde onderzoek.....	9
1.3.2	Aanwezigheid van een archeologische site.....	11
1.3.3	De waardering van de archeologische site:.....	11
1.3.4	Impactbepaling.....	11
1.3.5	De bepaling van de maatregelen.....	11
1.4	Programma van Maatregelen.....	12
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek.....	12
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie.....	12
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	12
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem.....	13
1.4.5	Onderzoeksstrategie en -methode.....	13
1.4.6	Eventuele afwijkingen van de CGP.....	16
1.4.7	Vondsten.....	16
1.5	Conclusie.....	16
2	Bibliografie.....	17

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

Figuur 2: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt). 15

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

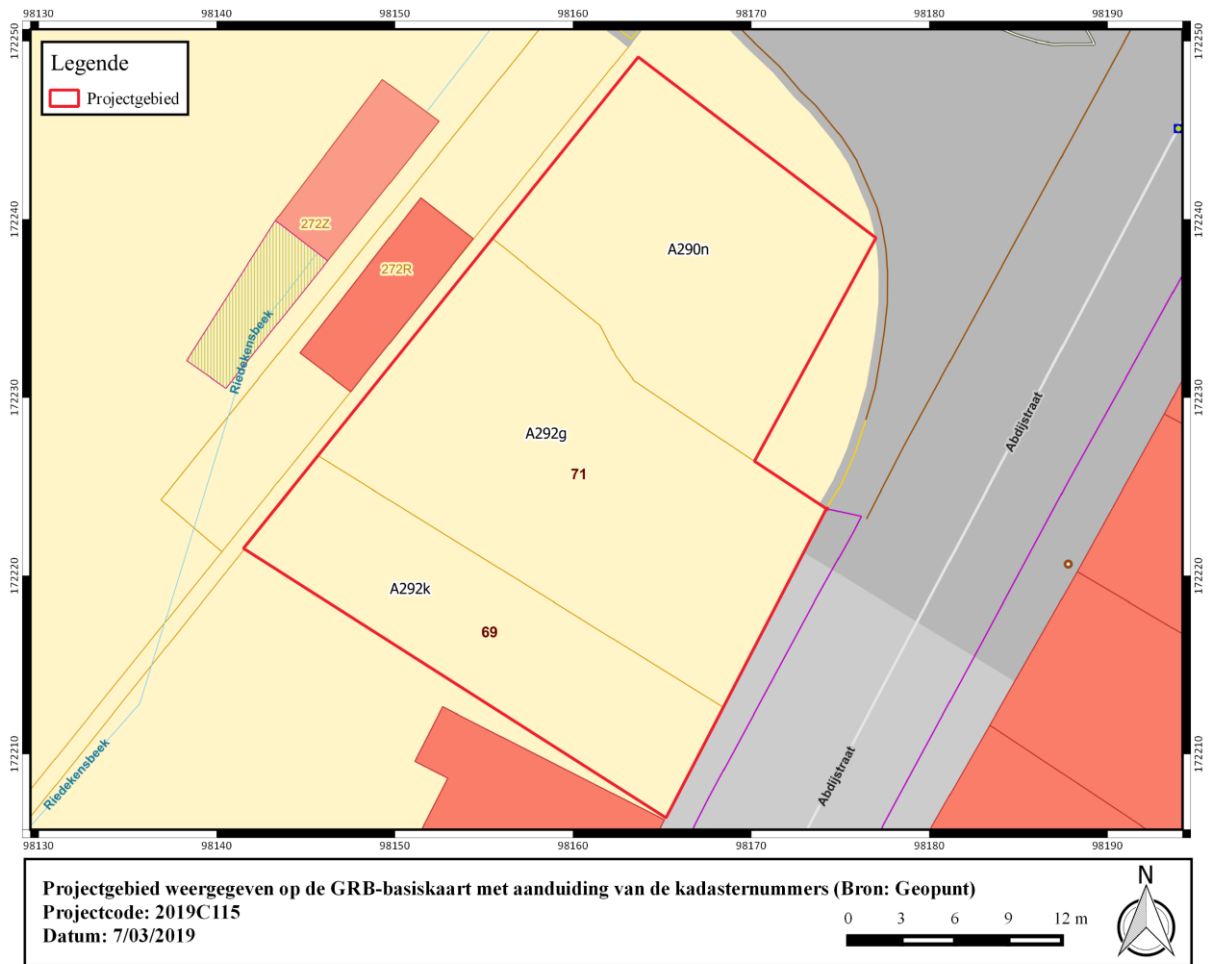
1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Bontinck Architecture and Engineering nv Ottergemsesteenweg Zuid 808 - A31 9000 Gent	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14.15 8200 Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Oudenaarde
	Deelgemeente	Ename
	Postcode	9700
	Adres	Abdijstraat 69 9700 Ename
	Toponiem	Abdijstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 98129$ $Y_{\min} = 172205$ $X_{\max} = 98194$ $Y_{\max} = 172250$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oudenaarde, Afdeling 4, Sectie A, nr's: 292k, 292g, 290n Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwbouwproject op de hoek van de Lotharingenstraat en de Abdijstraat. Het onderzoeksgebied is ca. 781 m² groot en ligt heden braak. Een deel van het terrein is verhard met steenslag.

Landschappelijk gezien is Ename gelegen in de Scheldevallei, op de rechteroever van de rivier, op het Weichseliaan terras. Ten westen van het onderzoeksgebied stroomt de Riedekensbeek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistocene/ vroeg-Holocene eolische afzettingen die rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een bebouwde situatie weer. Net ten noordwesten van het plangebied geeft de bodemkaart een matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling weer. Het betreft een colluviale bodem waar recent geërodeerd materiaal een textuur-B horizont afdekt of rust op het Tertiaire substraat. Het landschappelijk kader, binnen de gradiëntzone langs de Schelde, indiceert een verhoogde trefkans inzake artefactensites.

Historische en cartografische bronnen situeren het onderzoeksgebied net buiten het domein van de nabijgelegen Sint-Salvatorabdij. Op de Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden is het terrein gelegen in de historische kern van Ename, die zich heeft ontwikkeld langsheen de Abdijstraat. In de late 18^e eeuw wordt de abdij grotendeels gesloopt. 19^e-eeuwse bronnen geven ter hoogte van het onderzoeksgebied bebouwing weer met wisselende configuratie. Ook op de orthofotosequentie is bebouwing herkenbaar binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Het gebouwenbestand wijzigt doorheen de tijd. De huidige situatie is pas herkenbaar op het luchtbeeld van 2017. Op basis van het historisch kaartmateriaal kan uitgegaan worden van een beduidende trefkans inzake resten van middeleeuwse bewoning langsheen de Abdijstraat.

In de directe nabijheid zijn uiteraard archeologische vindplaatsen gekend. Op het abdijsdomein werden bij verschillende onderzoekscampagnes vondstmateriaal aangetroffen dat gedateerd kan worden in het neolithicum en de metaaltijden. Daarnaast werden sporen onderzocht van het vroegmiddeleeuwse castrum en de donjon, de Sint-Salvatorkerk en de omliggende vroegmiddeleeuwse bewoning. Ook werden delen van de gelijktijdige portus aan de Schelde blootgelegd. Naast de vroegmiddeleeuwse castrum-fase werden eveneens een veelvoud aan resten uit de abdij-fase onderzocht waarbij resten van bewoning en artisanale activiteiten aan het licht kwamen o.a resten van visvijvers en ovens (CAI 501031, CAI 156426, CAI 208680, CAI 159089). Relevanter voor het plangebied betreffen de gekende vindplaatsen langsheen de Abdijstraat. Ter hoogte van huisnummer 14 werd het uitgraven voor kelders van een nieuwbouwproject archeologisch opgevolgd. Hierbij werd een oudere cultuurlaag waargenomen onder de bouwvoor waaronder verschillende kuilen en paalkuilen werden waargenomen. Het vondstmateriaal wijst op een datering in de 11^e-12^e eeuw (CAI 156429)¹. Naar aanleiding van een vondstmelding bij de start van bouwwerken ter hoogte van huisnummers 25 & 27 werd in 2009 een archeologisch noodonderzoek uitgevoerd. Hierbij werd eveneens een bedolven cultuurlaag waargenomen in het bodemprofiel. Hierin werd gefragmenteerd aardewerk waargenomen dat gedateerd kan worden in de 12^e-13^e eeuw. Onder deze cultuurlaag werden twee haakse greppels waargenomen, evenals verschillende kuilen en paalkuilen. Het vondstmateriaal wijst op een datering in de 11^e en vroege 12^e eeuw. Ook werd een grotere afvalkuil waargenomen met bouwmetaal en enkele fragmenten hoogversierd en roodbeschilderd aardewerk in de vulling. De inhoud hiervan werd gedateerd op de overgang van 12^e naar 13^e eeuw. Opmerkelijk is ook de registratie van een drietal gedeeltelijk bewaarde

---

¹ Ameels V. & De Groote K., 2003, Elfde- tot twaalfde-eeuwse kuilen te Ename (Abdijstraat), *in*: *Archaeologia Medievalis*, vol. 26, pp.8-9

veldovens die wijzen op artisanale activiteiten langsheen de Abdijstraat in (vermoedelijk) de volle middeleeuwen. In het zuidwestelijke deel van het toenmalig opgravingsvlak werden funderingen uit grote bakstenen aangesneden. Echter is tijdens de sloop van de recentere funderingen te dries te werk gegaan, waardoor het verband tussen de verschillende delen niet langer duidelijk is. Ook werd er een dubbelhaard onderzocht. Het vondstmateriaal bestaat in hoofdzaak uit keramisch materiaal, maar er werden ook enkele munten gerecupereerd die gedateerd kunnen worden in de 12^e - 14^e eeuw ^{2&3}.

Concreet kan ter hoogte van het plangebied uitgegaan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat in hoofdzaak uit resten van middeleeuwse bewoning langsheen de Abdijstraat. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek.

1.3 Gemotiveerd advies

1.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Uit het bureauonderzoek blijkt een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De gegevens van de bureaustudie wijzen op een trefkans inzake middeleeuwse bewoning. Hoewel het terrein gelegen is op het oude rivierterras langsheen de Schelde dient, in het kader van artefactensites, rekening gehouden te worden met de historisch gedocumenteerde bebouwing en vaststellingen van onderzoek langsheen de Abdijstraat waarbij geen aanwijzingen zijn voor gunstige bewaringsomstandigheden met betrekking tot artefactensites. De kans op kenniswinst bij verder onderzoek door middel van archeologische boringen wordt als te beperkt ingeschat om bijkomend onderzoek in functie van artefacten te verantwoorden. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek in functie van resten van middeleeuwse bewoning.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet volledig afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

Cartografische bronnen situeren het plangebied in de historische kern van Ename, ten oosten van het abdijdomein. Op basis van het kaartmateriaal en de gekende waarden bestaat de verwachting uit restanten van middeleeuwse bewoning. Bijkomend archiefonderzoek zal niet leiden tot kenniswinst die verder sturing kan geven aan het terreinonderzoek.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe bodemopbouw

---

² Ameels V. 2013, Ename – Abdijstraat Opgravingsrapport, Intern OE-rapport, pp.26

³ Ameels V., Moens J. & De Groote K., Sporen van vol- en laatmiddeleeuwse bewoning aan de Abdijstraat te Ename, in: *Archaeologia Mediaevalis*, vol. 35, pp. 4-7

vermoed wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

De beschikbare gegevens wijzen op de mogelijke aanwezigheid van colluvium. Bij onderzoek aan de abdijstraat is inderdaad een oudere cultuurlaag vastgesteld onder de bouwvoor. Er wordt geen melding gemaakt van afgespoeld materiaal. Gelet de ligging binnen een dorpskern is boren in functie van verstoring weinig zinvol. De bodemopbouw en verstoringsgraad kunnen gerichter en vollediger in kaart gebracht worden door middel van profielkolommen in proefsleuven.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

Gelet de ligging van het plangebied in de dorpskern, oudere bouwactiviteiten en de aanwezige steenslag kan bij een geofysisch onderzoek geen bruikbare lezing verwacht worden.

-verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn.

De landschappelijke situatie, op het oude rivierterras langs de Schelde, indiceert een verhoogde verwachting inzake de aanwezigheid van gemeenschappen jager-verzamelaars. Echter dient rekening gehouden te worden met de ligging binnen de historische dorpskern. Bewerking en bebouwing doorheen de tijd zullen als gevolg hebben gehad dat het oorspronkelijk bodemprofiel niet langer is bewaard. Bij onderzoek langsheen de Abdijstraat werd onder de bouwvoor een oudere cultuurlaag waargenomen die vermoedelijk uit de late middeleeuwen dateert. Hieronder werden geen sporen van bodemvorming waargenomen, wat doet vermoeden dat het oorspronkelijke bodemprofiel is onthoofd door bewerking of andere activiteiten. Hoewel de aanwezigheid van verplaatste artefacten niet uitgesloten kan worden is de kans dat verder onderzoek door middel van archeologische boringen nog leidt tot kenniswinst te beperkt om de uitvoering van deze onderzoeksmethode te verantwoorden.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt

gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Het plangebied is niet in gebruik als akker, er is geen zichtbaarheid inzake opgewerkt vondstmateriaal. Een veldkartering is bijgevolg niet zinvol.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek heeft als doel het terrein steekproefsgewijs archeologisch te inventariseren en op basis van objectieve waarnemingen uitspraken te doen over de aanwezigheid van ondergronds erfgoed binnen het onderzoeksgebied en de impact van de geplande werken hierop.

Gelet de verwachting van resten middeleeuwse bewoning is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode. Zo kan de aanwezig erfgoed in kaart gebracht worden en de impact van de geplande werken ingeschat worden.

1.3.2 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De beschikbare gegevens wijzen op de aanwezigheid van erfgoed uit de Eerste Wereldoorlog. Verder onderzoek door middel van proefsleuven is noodzakelijk om de bewaringstoestand hiervan te bepalen.

1.3.3 De waardering van de archeologische site:

Niet van toepassing, cf. punt 1.3.2

1.3.4 Impactbepaling

Het bodemarchief dient eerst geïnventariseerd te worden, voor de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig erfgoed kan bepaald worden, cf. punt 1.3.2.

1.3.5 De bepaling van de maatregelen

De maatregelen kunnen pas bepaald worden na uitvoering van de terreininventarisatie. Enkel zo kan een duidelijke inschatting gemaakt worden inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed en de impact van de geplande werken hierop cf. 1.3.2.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.3.6 Verslag van Resultaten.

1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3

-mogelijk: het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Buiten eventueel aanwezige nutsleidingen worden geen obstakels voorzien waardoor de prospectie niet uitgevoerd kan worden.

-nuttig: gelet de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om archeologische resten in kaart te brengen om zo de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de mate van bewerking tijdens een proefsleuvenonderzoek is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren over quasi de gehele oppervlakte van het onderzoeksgebied moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie is een inschatting maken van aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied en de impact van de geplande werken hierop. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding? hoe verhouden de waarneming zich tot de gegevens van de bodemkaart en de waarnemingen tijdens het reeds uitgevoerde onderzoek langsheen de Abdijstraat?

-wat is de diepteligging van het archeologisch leesbaar niveau? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? is er sprake van verstoring? wat was de impact van de 20e-eeuwse bebouwing op het bodemarchief?

-zijn er nog resten aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

-wat is de bewaringstoestand van deze resten?

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van oudere antropogene sporen?

- wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de waargenomen relicten?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de resten tot één of meerdere periodes?
- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Wijzen de sporen op artisanale activiteiten?
- zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?
- wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
  - wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
  - welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
  - welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
  - zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2019C115) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied te Ename. Hieruit kon een trefkans inzake sporenarcheologie, waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de bouwvoor, afgeleid worden.

1.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot het plangebied is een proefsleuvenonderzoek. Op basis van de waarnemingen langs de Abdijsstraat kan uitgegaan worden van een relatief éénduidige stratigrafie waarbij sporen zichtbaar zijn onder de bouwvoor of oudere cultuurlaag. De terreininventarisatie dient een statistisch representatief deel van het terrein te onderzoeken. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig patroon met een tussenafstand van maximaal 15m om zo een gedegen inschatting te maken van het

bodemarchief op het volledige onderzoeksgebied. Op basis van de beschikbare gegevens is de kans op relevante kenniswinst bij verder onderzoek in functie van artefactensites te beperkt om bijkomende middelen te investeren. De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden en het rapport wordt opgeleverd.

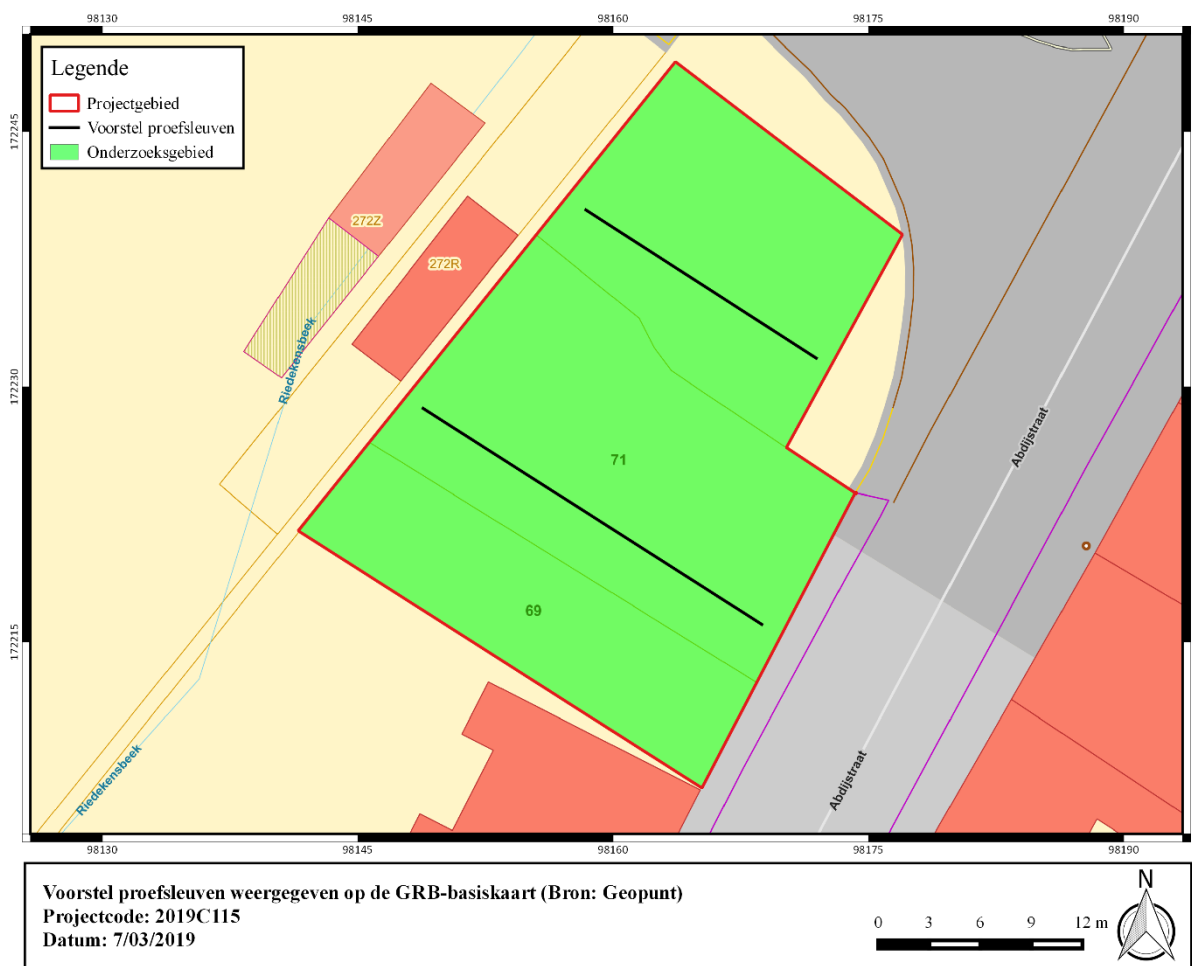
Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, toch aanwijzingen voor de aanwezigheid van een artefactensite worden waargenomen, dient de onderzoeksmethode aangepast te worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een materiaaldeskundige, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. een waarderend archeologisch booronderzoek gecombineerd met bijkomende aardkundige waarnemingen in functie van bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes in de Code van Goede Praktijk.

Vóór het eigenlijke terreinwerk aanvangt, bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de uitvoering van het archeologisch onderzoek. De sleuven worden ingeplant haaks op de Abdijstraat, dit impliceert noordwest-zuidoost oriëntatie. Indien dit nodig mocht blijken om de onderzoeksvragen te beantwoorden, worden haakse sleuven of kijkvensters aangelegd om bepaalde fenomenen in een ruimer kader te bestuderen. Enige aanpassing van het sleuvenplan dient verantwoord te worden in de rapportage.

1.4.5 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 781m² groot. De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant. De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.

Figuur 2: Voorstel proefsleuven weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met tandeloze bak, deze graafmachine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt 2m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de graafmachine, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere sporenniveaus kan pas naar het dieperliggende gezakt worden indien het bovenliggende vrij is van sporen of oudere muurresten.

Tijdens het terreinwerk dient aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door een aardkundige. Per sleuf wordt minstens één profielkolom aangelegd, in een geschrinkt patroon. Ze worden tot relevante diepte in het ongeroerd sediment uitgegraven. Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. Bij voorkeur wordt in de prijsopmaak een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig

1.4.6 Eventuele afwijkingen van de CGP

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

1.4.7 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en heeft aantoonbare ervaring met onderzoek op contexten in historische dorpskernen.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

1.4.7 Vondsten

Overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

1.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuwbouwproject op de hoek van de Abdijstraat en Lotharingenstraat te Ename. De gegevens van de bureaustudie wijzen op een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat in hoofdzaak uit resten van middeleeuwse bewoning en activiteiten. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefsleuvenonderzoek. Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

